

Kopi 14.09.2012
til KUD
T.B.

AVGRADERT
Dato: 18.10.12 Sign.: *UK*
Ifølge sikkerhetsloven § 11 og § 12
Ifølge offentleglova § 13

INTERVJUREFERAT

Kopi til gjennomgang
11.10.12
STNO

Tid	Mandag 20. februar 2012 kl. 0955 – 1215
Sted	Akersgata 51, Oslo
Intervju av	Karin Moe Røisland, tidligere departementsråd i Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet
Intervjuere	Alexandra Bech Gjørsv, 22. juli-kommisjonen Einar Enger, 22. juli-kommisjonen Ida Skirstad Pollen, Sekretariatet
Andre til stede	Espen Erdal, PwC (sikring/dokumentasjon)

Formelle forhold:

Røisland var i forkant av intervjuet gitt skriftlig underretning om bakgrunnen for at kommisjonen ønsker hennes forklaring, og de rettslige og praktiske rammer for intervjuet.

Hun ble gjort kjent med muligheten til å la seg bistå av en rådgiver, tillitsmann eller annen person, og at hun ikke har plikt til å forklare seg.

Hun ble videre gjort kjent med at det ble tatt lydopptak, som ville bli lagret, og at det ville bli utarbeidet referat for signering som også ville bli lagret.

Hun ble også gjort kjent med at referatet vil kunne bli gjort tilgjengelig for andre enn kommisjonen, for eksempel dersom hensynet til sakens opplysning, ivaretagelse av partsrettigheter eller oppfyllelse av lovpålagte krav gjør dette nødvendig. Røisland ble også gjort kjent med at kommisjonen er bundet av offentleglovas regler om innsyn i dokumenter. Røisland ble også gjort kjent med at opplysninger fra referatet ville kunne bli brukt i kommisjonens rapport.

Røisland ble gjort kjent med sine rettigheter til å kreve innsyn etter pol § 18 og retting etter pol §§ 27 og 28.

Hun ble gjort kjent med muligheten for å trekke et samtykke, og samtykket i å la seg intervju på ovennevnte forutsetninger.

Karin Moe Røisland, 200212

1

24.4.12
KMR

Etter en kort presentasjon av representantene fra kommisjonen, ble Røisland orientert om kommisjonens mandat, formålet med intervjuet og hvordan det ville bli gjennomført. Intervjutemaene ble introdusert og Røisland startet sin redegjørelse.

Egen bakgrunn og rolle

I 2001 ble hun departementsråd i det som da het Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Hun kom da fra stilling som konstituert fylkesmann i Oslo og Akershus. Hun hadde før det vært assisterende fylkesmann i en årrekke.

Tiden i Arbeids- og administrasjonsdepartementet, et departement som har hatt forskjellige navn og mange ulike statsråder i løpet av Røislands tid der, ble i 2003-2004 avbrutt av først et halvt år som departementsråd i Sosialdepartementet og deretter halvannet år i UD og delegasjonen i Brussel.

Røisland var departementsråd i det som nå heter Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet frem til 1. juni 2011, da hun gikk av med pensjon.

Hun er utdannet sosionom og fikk senere, som følge av mulighet til å undervise i sosialhøyskolesystemet, et stipendiat som medførte at hun studerte tre år for å oppnå høyskolekompetanse. Hun har senere gått Forsvarets høyskole og også annen utdanning.

Objektsikring i regjeringkvartalet og i andre departementer

På spørsmål om hvordan Røisland oppfatter rollefordelingen og ansvarsfordelingen knyttet til sikkerhet i regjeringkvartalet, svarte hun at hun alltid har oppfattet den som litt uklar. Det har vært en utvikling og en prosess i den tiden hun har vært i departementet, fra Willoch-utvalget via Tsunamien og pandemiutfordringer. Det har kommet tiltak etter hvert som behovet har meldt seg. Forholdene har dermed med tiden blitt noe mer klarlagt og det har kommet opp nye institusjoner, blant annet Krisestøtteenheten og Regjeringens kriseråd, og Justisdepartementets rolle har blitt styrket. Røisland har samtidig hatt en følelse av litt uklare ansvarsforhold mellom JD, SMK og FAD, noe hun også har satt ord på med visse mellomrom. Dette har sammenheng med at JD er gitt en overordnet rolle for koordinering av beredskapsarbeidet og sitter på «sikkerhetsetatene». FAD har ulike roller innenfor dette området. Blant annet har en del av de «fysiske tingene» åpenbart vært FAD sitt ansvar. FAD sitt ansvar utøves via Statsbygg og DSS. Prinsippene for organisering generelt og for sikkerhetsarbeidet har samtidig vært innenfor de tradisjonelle prinsippene med nærhet, likhet og ansvar, hvilket gjør at hvert departement har ansvar for sitt. Noen departementer, JD og FAD, får koordinerende funksjoner. FAD har etter hvert også fått ansvaret for forebyggende IT-sikkerhet.

Røislands oppfatning er at dette ikke er «klinkende klart», fordi en slik koordineringsrolle av og til kan komme i strid med enkeltdepartementers ønske om- og følelse av å være ansvarlig for eget område. På spørsmål om dette var et tema, svarte hun at «det absolutt var det». Fellestjenesteområdet, som har vært FAD sitt område, har i følge Røisland vært et vanskelig område å få til noen utvikling og effektivisering av. Statsråder har generelt ikke vært spesielt opptatt av dette området, siden det ikke gir noen politisk gevinst. Noen har vært opptatt av å spare penger på området, mens noen har vært opptatt av å fristille mest mulig. Det har i det hele tatt vært svært ulike oppfatninger.

Karin Moe Røisland, 200212

Administrativt har de imidlertid i alle år vært opptatt av at det måtte vært mer å hente på å få til bedre samordning av fellestjenestene i regjeringskvartalet. De har i den sammenheng støtt på mange hindringer. Morten Meyer, som ble statsråd våren 2004, hadde imidlertid «sans for» dette området. Han fikk lagt et politisk press på at noe måtte gjøres med fellestjenestene, i en situasjon hvor alle departementene gjorde som de selv ønsket. De fikk da etablert Departementenes servicesenter. En av begrunnelsene var å ivareta IT-sikkerheten – få flere, eller helst alle, departementene inn på en felles plattform, få samme økonomistyringssystem, og generelt få mer styring på fellestjenestene. Dette var imidlertid svært kontroversielt. Det var mange departementer som ikke ville ha det, og som ønsket å fortsette å gjøre som de ville. Argumentet om statsrådenes konstitusjonelle ansvar brukes «for det det er verd», og det brukes også i forhold til at hvert departement har ansvar for sine egne administrative systemer.

Noe av det siste som de har slitt med i flere år, og som etter det Røisland kjenner til fortsatt ikke er helt i mål, er dette med arealforvaltning, som også har noe med sikkerhet å gjøre. Under Victor Normanns tid ble det innført en ordning om at hvert departement leier sitt areale av Statsbygg. Det førte til at departementene etter hvert begynte å videreutleie til hverandre. Det var dermed ingen sentral styring av arealbruken, og de oppdaget etter hvert at det ble både ineffektivt og resulterte i dårlig utnyttelse. Enkelte departementer gjennomførte også ombygginger, noe som i noen tilfeller hadde sikkerhetsmessige konsekvenser. Røisland opplyste at de i løpet av de siste årene før hun ble pensjonist arbeidet mye med å prøve å få til en mer sentral styring av arealene i regjeringskvartalet.

På spørsmål om dette er noe av bakgrunnen for regjeringsnotatet 24. mars 2006, der FAD får tildelt en permanent rolle for kordinering og styring av felles sikkerhetstiltak, svarte Røisland at :

noe av bakgrunnen for notatet var å gi mer myndighet til FAD.

Prosjekt sikring av regjeringskvartalet

Røisland ble først orientert om prosjektet muntlig av Nina Frisak. Administrasjonen mottok så et oppdragsbrev, hvoretter det var et møte på SMK. I møtet gjennomgikk de det som skulle være FADs rolle, dvs. de fysiske sikringstiltakene. Det ble så laget et notat til statsråden. Røisland viser til at hun før intervjuet så gjennom en bunke med dokumenter som hun har hjemme fordi hun ikke har fått ryddet opp i dem, bla. kopier av diverse notater, og at hun i den forbindelse fant kopier av dokumenter som hun ikke tror kommisjonen har fått overlevert.

Det ble fra SMK lagt vekt på at dette var et svært viktig prosjekt som måtte ha en sterk lederforankring. Røisland tok dette alvorlig og engasjerte seg betydelig for å få på plass en organisering rundt prosjektet og bidra til at det skulle komme i gang. Det skjedde i den forbindelse mye rundt dette høsten 2004 våren 2005.

Røisland nevnte et notat av 02.11.04 fra administrasjonsavdelingen til statsråden via Røisland. Notatet, som gjaldt beredskaps og sikkerhetsarbeidet i departementet, skulle statsråden ha som grunnlag for et møte om temaet i Regjeringens sikkerhetsutvalg. Notatet har saksnummer ! og er grådert

Hun overleverte også kopi av et notat av 16.11.04 til Røisland fra Statsforvaltningsavdelingen, som var den avdelingen som hadde etatstyringen av Statsbygg og DSS. Notatet gjelder et departementsrådsmøte som ble holdt 08.12.04 om midlertidige sikringstiltak i regjeringskvartalet.

Røisland nevnte videre et møte 12.11.04 med direktørene i Statsbygg (forvaltningstjenesten), omtalt i et brev fra Røisland til SMK. Røisland har håndskrevne bemerkninger på agendaen for møtet som ble overlevert til kommisjonen.

Røisland viste ellers til at det på den tiden var mange departementsrådsmøter og luncher hvor sikkerhet ble diskutert. Blant annet nevnte hun et møte 08.12.04.

Hun pekte på brev av 03.12.04 som viktig. Brevet gjelder ansvarsfordeling med mer, og er fra MOD til SMK.

Videre nevnte Røisland et notat til henne fra 16. januar 2005, som gjaldt status i uke 1 - 2005.

I mars 2005 var det et nytt notat til statsråden med anmodning om aksept for å fristille Christian Fredrik Horst fra sin faste jobb, for at han skulle inn i ett års engasjement i angjeldende prosjekt.

Videre nevnes et notat til statsråden 24.11.05, om MODs rolle i beredskapssystemet. Dette var utarbeidet i forbindelse med at det var kommet ny statsråd.

Røisland viser videre til et notat datert 1.
mars 2006 som ble utdelt til departementsrådene i møtet.

Departementsrådene ble da orientert om status på sikringsprosjektet, med oversikter over hva som var gjort i 2005 og planlagt aktivitet i 2006.

Våren 2006 var det flere notater og flere møter mellom Røisland og administrasjonsavdelingen og det midlertidige prosjektet om organisering av sikkerhetsarbeidet i FAD. Dette var særlig på grunn av regjeringsvedtaket om at FAD skulle få en permanent rolle,

og hvordan dette skulle organiseres.

Røisland viste videre til et notat kommisjonen allerede har, men med en annen dato, om organisering av sikkerhetsarbeidet i FAD - etablering av enhet for sikringsarbeid. Røislands kopi er påført hennes egen håndskrevne beslutning. Datoen på Røislands kopi er 30.08.06, mens kommisjonens kopi er datert 24.08.06.

Når FAD hadde fått prosjektet på plass, først midlertidig og senere som en permanent prosjektorganisering for hele prosjektperioden, var dette organisert under administrasjonsavdelingen. Røisland ble imidlertid holdt løpende orientert om fremdriften både muntlig og skriftlig. Hun var selv med på møtene hos SMK hver gang man rapporterte der. Det var bare det siste året, fra siste del av 2010, at hun ikke alltid deltok i disse møtene.

Prosjektet etablerte raskt kontakt med blant annet POD, Oslo politidistrikt, FD, JD og Forsvarets forskningsinstitutt, og man etablerte kontaktforum med de sikkerhetsansvarlige i departementene. Prosjektet utførte dermed mye arbeid som Røisland var orientert om, men som hun ikke direkte deltok i.

På spørsmål om hvordan Røisland oppfattet fremdriften i prosjektet, svarte hun at hun oppfattet den som grei på de fleste områder. Det var mange som skulle mene noe om prioriteringer, og økonomiske rammer skulle på plass. Innenfor de ressursene prosjektet hadde, oppfattet Røisland at man hadde en grei fremdrift.

Det som var det store problemet, var reguleringer og stenginger knyttet til Grubbegata og Akersgata. Så langt Røisland husker, tok prosjektet ganske tidlig kontakt med Oslo politidistrikt for å få politiet til å sette i gang tiltak for å kunne stenge trafikken der. Dette var ut fra en vurdering av muligheten for at en bil med bombe kunne kjøre inn i regjeringskvartalet. Røisland vet at det ble sendt et brev om dette, men hun husker ikke om brevet noen gang ble besvart.

Forholdet ble så en regulerings sak som Statsbygg håndterte i forhold til Oslo kommune. Regulerings saken «tok sin tid», men hadde likevel fremdrift som sammenlignbare regulerings saker. Røisland forklarte at lokaldemokratiet var gjeldende, og at Oslo kommune hadde sin rett til å mene noe om saken, noe de også gjorde. Det var politisk uenighet om saken i kommunen. Ordføreren var opptatt av at han ikke ville ha noen «festning» i regjeringskvartalet og at området skulle se pent ut og være tilgjengelig.

Det var mange møter mellom blant annet Statsbygg, Oslo kommune og SMK, men det var ut fra hva Røisland vet ingen som gjorde det man i ettertid ser at kunne ha vært gjort, å bruke nødvendige virkemidler for å presse Oslo kommune. Hun tror heller ikke det var noen vilje til å utøve slikt press. Hun viste til at politiet hadde hatt mulighet til å gjøre noe – midlertidig stengning - hvis de mente at sikkerhetssituasjonen var tilstrekkelig alvorlig. Departementet kunne derimot ikke administrativt øve press på politikerne i Oslo kommune. Politikerne ønsket ikke å øve slikt press. SMK, derimot, gjorde det «litt under hånden». Også Statsbygg la noe press på kommunen «litt under hånden» administrativt.

Røisland viste videre til at man i ettertid kunne ha tenkt seg statlig reguleringsplan, men at dette ikke var aktuelt. «Det er noe med avveiningen mellom demokratiet og raske statlige løsninger. Det var ikke stemning for å gjøre noe sånt», sa hun.

På spørsmål om Røisland har lest hovedrapporten fra POD fra 2004, svarte hun at hun har bladd i den, men ikke finlest den. Administrasjonsavdelingen, som utførte arbeidet, leste den imidlertid grundig og satte opp oversikter over hva som var departementets ansvar å følge opp. Rapporteringsdokumentene som forefinnes, og som Røisland har lest grundig, har med seg alle de områdene som det ble oppfattet at departementet hadde et ansvar for.

Administrasjonsavdelingen ble den gang ledet av Jon Engstrøm, mens Christian Fredrik Horst var avdelingsdirektør for økonomienheten som til å begynne med fikk ansvaret for sikkerhetsprosjektet. Senere ble han leder for det som ble etablert som et eget prosjekt. I samarbeid med andre departementer, politiet og JD, laget de omforente prioriteringsplaner.

På spørsmål om ansvarsforholdet mellom FAD, JD og SMK var klart for Røisland i denne sammenhengen, svarte hun at hun oppfattet at SMK eide «det store prosjektet», blant annet basert på at det var SMK som hadde gjennomført ROS-analysen og satt med «totalbildet», mens Røislands departement hadde ansvaret for et delprosjekt og skulle rapportere til SMK på det.

Hennes departement hadde også et konstitusjonelt ansvar, siden de hadde Statsbygg og det som etter hvert ble Departementenes servicesenter, som var å betrakte som «virkemidlene».

24.4.12
KMK

På spørsmål om innholdet i brev av 03.12.04 fra MOD til SMK i forkant ble drøftet med statsråden, svarte Røisland at brevet bygget på et tidligere notat om det samme for statsrådets bruk i regjeringens sikkerhetsutvalg. I brevet gjennomgås bestillingen fra SMK. Statsråden var imidlertid orientert om prosjektet både skriftlig og muntlig.

På spørsmål om bakgrunnen for at brevet ble sendt, svarte Røisland at det var fordi de syntes det var «noen uklare ting» i bestillingsbrevet som heller ikke ble oppklart på møtet. «Det var vel vårt eget behov for å sikre at vi hadde sagt ifra om hva vi mente var vårt ansvarsområde», sa hun.

Røisland ble foreholdt avsnitt 4.2 i brevet, hvor det står at «en politisk drøfting og enighet om relevante hensyn tidlig i prosjektet vil kunne bidra til at prosjektet kan gjennomføres raskere og mer effektivt». Hun forklarte at de, nettopp fordi de hadde ansvaret for Statsbygg, var klar over at det kunne ligge kontroversielle spørsmål knyttet til reguleringssaken. Hun viste til at politikerne i varierende grad har vært opptatt av at regjeringskvartalet ikke skal være noen festning, og at spørsmål om sikkerhet kontra tilgjengelighet, publikumsservice og åpenhet er et «evig dilemma». «Vi mente at kanskje regjeringen burde foreta en drøfting av hvor mye trykk man ville legge på dette, og ta de konfliktene som måtte oppstå rundt det», sa Røisland i denne sammenheng.

SMK svarte 25. januar 2005. -«Inntrykket mitt er at dette prosjektet foregikk mer administrativt enn politisk. Det hadde vel noe å gjøre med at det også i regjeringen var ulike oppfatninger av hvor fort man skulle gå frem, - ulik vektning av det sivile samfunn kontra sikkerhetssamfunnet. Inntrykket mitt var at pådriveren her nok var SMK administrativt i større grad enn regjeringen».

På spørsmål om Røisland hadde andre bekymringer i forhold til gjennomføringen av prosjektet, svarte hun at penger var et tema, men at de hadde god hjelp fra SMK for å få de pengene som var nødvendige, og dette ble derfor ikke var noen stor bekymring.

På spørsmål om det var noen diskusjon om hvor lang tid man skulle bruke på prosjektet, svarte Røisland at hun tror at de på tidspunkt for de første rapportene hadde regnet med å være ferdige i løpet av 2008-09. Noe av arbeidet, eksempelvis sikring av vinduene, tok imidlertid lengre tid enn planlagt. Det som tok lengst tid, var sikringen av Grubbegata og Akersgata. Den planlagte tidsrammen fremgikk i rapporteringene til blant annet SMK, og det kom ingen motreaksjoner i den sammenheng.

Røisland ble spurt om prioriteringslisten som ble utarbeidet i forbindelse med oppstarten ble drøftet med egen statsråd, SMK eller andre. Hun svarte at den ikke ble drøftet med egen statsråd, men at vedkommende ble orientert. Prioriteringene var imidlertid et resultat av samarbeid med POD, Oslo politidistrikt, FD, JD, Forsvarets forskningsinstitutt og departementene. Så langt hun kjenner til kom heller ikke SMK med noen innspill eller innsigelser til prioriteringene. Hun legger til at det også var uformell kontakt mellom prosjektet og de som jobbet med sikkerhet ved SMK, så hun vil ikke utelukke muligheten for at det kan ha vært diskusjoner der som hun ikke kjenner til.

På spørsmål om hvilke vurderinger som ble gjort rundt organisering m.m., da prosjektorganisasjon skulle etableres, svarte Røisland at valget sto mellom å legge prosjektet til den etatsstyringsavdelingen, som hadde etatsstyringen av Statsbygg, eller å legge det til administrasjonsavdelingen. Hennes vurdering var at det beste ville være å legge det til administrasjonsavdelingen. Årsaken var at hun vurderte administrasjonsavdelingen til å ha den beste kompetansen på dette feltet, og fordi de ville være best i

Karin Moe Røisland, 200212

24. 4. 12
KMC

stand til å håndtere et prosjekt som gikk ut over etatsstyringsrollen og ville kreve mye kontakt og samarbeid med mange instanser. Det var imidlertid forutsatt at man skulle holde god kontakt med etatsstyringsavdelingen.

På spørsmål om administrasjonsavdelingen fikk POD-rapporten, svarte hun ja, «det var de som fikk den». Fra SMKs side ble samtidig «need to know» prinsippet understreket, så de fikk begrensninger i forhold til hvem som skulle ha innsyn i rapporten. Det var de som jobbet med prosjektet i administrasjonsavdelingen som hadde rapporten, mens eksempelvis etatsstyringsavdelingen ikke fikk tilgang til den.

På spørsmål om hvilke dokumenter man fikk i tilknytning til POD-rapporten, svarte Røisland at de fikk hovedrapport/fysiske sikringstiltak og leverte rapporten videre til de som skulle jobbe med det i administrasjonsavdelingen.

På spørsmål om hvordan Røisland og administrasjonssjefen fulgte opp prosjektledelsen, svarte hun at man helt i starten ikke hadde noen egen prosjektorganisering. De så imidlertid nokså raskt behov for klarere organisering, selv om administrasjonsavdelingen ved Christian Fredrik Horst og Jens Oscar Nergård, dvs. de som uansett ville ha jobbet mye med sikkerhet, fra begynnelsen fulgte opp dette arbeidet. De fulgte opp med brev til SMK, notater til statsråden osv., men det gikk ikke lenge før de skjønnte at de måtte øremerke noen ressurser som dermed måtte fritas fra andre oppgaver. De laget da en midlertidig organisering ved å fristille Christian Fredrik Horst fra sin ordinære jobb og øremerke litt ekstra ressurser. Jens Nergård og Tore Bekkevold kom også inn i prosjektet.

Videre forklarte Røisland at hun fulgte opp prosjektet gjennom ekspedisjonssjefen for administrasjonsavdelingen. I tillegg hadde hun jevnlige møter med dem, hvor blant annet notater ble diskutert. Hun hadde «relativt hyppig» kontakt med Christian Fredrik Horst sammen med ekspedisjonssjefen for administrasjonsavdelingen. Hun deltok også på det de oppfattet som viktige møter, herunder møter med direktørene for Statsbygg og forvaltningstjenesten, rapporteringsmøter på SMK og departementsrådsmøtene. Med «relativt hyppig» i denne sammenheng, mener hun at fra de fikk oppdraget mot slutten av 2004 og ut 2005, så hadde de formelt og uformelt jevnlig kontakt omkring prosjektet. Hun mener at hun var «relativt godt orientert».

Intervjuer viste til notatet fra desember 2004, punkt 4.1, hvor det står at: «MOD tar ansvar for å gjennomføre og være pådriver for gjennomføring av tiltakene i rapportene. I departementsrådets møte 12. november, men lederne for Statsbygg og FT, ble prosjektet formelt igangsatt og det ble nedsatt en styringsgruppe og en arbeidsgruppe. Styringsgruppen ledes av departementsråden, og består for øvrig av direktøren for Forvaltningstjenester og direktøren for Statsbygg». Intervjuer viste til at kommisjonen har etterspurt dokumentasjon knyttet til dette uten resultat. Røisland forklarte at de i nevnte møte nok tenkte at de måtte ha en styringsgruppe og en arbeidsgruppe. Mer eller mindre bevisst kom de så til at det ikke var nødvendig å ha en permanent styringsgruppe med de to direktørene. Dette fordi man hadde relativt jevnlig kontakt med dem likevel, og man raskt kunne innkalle dem til møter.

På spørsmål om det ble avholdt statusmøter utenom møtene med SMK, svarte hun at de internt hadde statusmøter. «Særlig de 3-4 første årene følte jeg meg ganske tett på prosjektet», forklarte hun. På spørsmål om prioriteringslisten ble diskutert med Røisland, svarte hun at hun fikk den forelagt etter at det

var gjennomført et arbeid med alle berørte. Hun hadde ikke noen kommentarer til det de hadde kommet frem til - et resultat basert på analyser og konsensus mellom aktuelle sikkerhetsetater.

På spørsmål om Røisland husker de ulike prioriteringene, svarte hun at hun ikke gjør det uten å slå opp i rapporteringene. Det hun husker er «sånn løselig» at postmottak ble ganske høyt prioritert, adgangskontroll var høyt prioritert, og kortsystemene var høyt prioritert. Stengningen var høyt prioritert fra prosjektets side. Glassikringen var prioritert.

Røisland bekreftet at arbeidsgruppen rundt Horst, med Nergård, Bekkevold og Rømyr, var de som gjorde jobben, i samarbeid med sikkerhetsansvarlige i alle departementene, politi, POD og JD, NSM og FFI.

Røisland ble spurt om hun var inne og vurderte dokumentet «Sikringsstrategi», og svarte at hun ikke tror at hun vurderte det. Hun husker ikke dette.

På spørsmål om hun i ettertid har gjort seg noen refleksjoner om oppstarten av prosjektet og de prioriteringene som ble fastsatt, svarte hun at hun ikke har det. Det dreide seg om en tradisjonell arbeidsform; - sikre folk og penger til prosjektet, og å bli enig med flest mulig berørte om hvordan arbeidet skulle følges opp. Røisland tenker at de relativt raskt fikk på plass øremerkede ressurser, og også at de relativt raskt fikk på plass de samarbeidsfora som var nødvendige for å komme i gang og samtidig ivareta en viss konsensus. Hun tenker da på de sikkerhetsansvarlige i departementene, men også på den kontakten prosjektet hadde med POD, politiet, Forsvaret og Forsvarets forskningsinstitutt. I etterpåklokskapens lys tror hun nok at den delen av arbeidet kunne ha vært bedre dokumentert.

Til å begynne med var Horst og Bekkevold lokalisert i departementet, men da prosjektet ble etablert, flyttet de etter hvert ut. Det hadde med plass å gjøre, men det hadde også en side til hensynet til sikring av hemmeligstemplede dokumenter. Hun husker ikke når de to flyttet ut, men mener det må ha vært i 2005 eller 2006. Kontakten gikk da via ekspedisjonssjefen, som fulgte dem tettere enn Røisland selv. Røisland følte seg likevel «relativt godt orientert».

På nærmere spørsmål om hva Røisland selv fulgte opp i forhold til prosjektet, svarte hun at det hun definerte som sin oppgave, var å sørge for at prosjektet hadde ressurser og kompetanse, og at de var i stand til å rapportere på fremdrift. Hun skulle også involveres i kontroversielle eller vanskelige problemstillinger. Hun tror at det ved et par anledninger oppstod litt uenighet mellom nærmeste ansvarlige ved SMK og prosjektet, blant annet om hvordan rapporteringen skulle foregå. Slik hun husker det dreide det seg bare om noen tekniske forhold rundt rapporteringen.

Intervjuer viste til et brev av 29.09.05 fra SMK til MOD om utarbeiding av statusskjema. Det fremgår at de to første tiltakene er glass-sikring og foliering av vinduer, deretter kommer evaluering av kapasitet på de eksisterende pullerter, dernest stoppforbud i nærliggende områder, og deretter etablering av midlertidige og etter hvert permanente veisperringer. Videre kommer VIP-innganger, inngangspartier og øvrige tiltak. Røisland sa at hun oppfattet at tiltakene i SMKs liste var hovedprioriteringer, men bemerket at det var en omforent oppfatning av at enkelte ting var lette å få gjort og at disse dermed ble gjort underveis, mens andre ting var mer krevende. Selv om oppgaver var høyt prioritert, så var det mer krevende å gjennomføre enkelte av dem.

Røisland viste til brev av 22. november 2005 med vedlegg som eksempel en statusrapportering som de sendte SMK. Det rapporteres her i henhold til SMKs liste. Internt rapportere prosjektet status på en annen

Karin Moe Røisland, 200212

24. 7. 12

KHK

måte, men de overførte informasjonen til SMK slik at den var i tråd med SMKs liste.

I nevnte rapportering står det blant annet i tilknytning til glassikring og foliering at prosjekteringen må tilpasses planlagt vedlikehold. Rapporteringen inneholder ikke informasjon om planlagt ferdigtidspunkt. På spørsmål fra intervjuer om dette var den oppfølgingen Røisland fikk om prosjektet, eller om hun mottok mer detaljert informasjon i en annen rapporteringsform, svarte hun at hun fikk utvidet informasjon i forbindelse med at de gikk gjennom rapporteringen før møtet med SMK. Hun husker ikke når glassikring og foliering skulle vært ferdig.

På spørsmål om Røisland husker hva diskusjonen i SMK-møtet ble rundt de ulike tiltakene, svarte hun at tiltakene ble gjennomgått i møtet og at det ble gitt muntlig tilleggsinformasjon. SMK stilte spørsmål som ble besvart, men hun husker ikke noe spesielt de var opptatt av.

Røisland husker at SMK en tid var opptatt av å få sperret gjennomgangen i høyblokka. Det var et nokså enkelt tiltak å få til, men skapte reaksjoner i noen departementer. SMK var imidlertid opptatt av at det skulle gjøres, og det ble dermed gjort.

På spørsmål om SMK i noen av statusmøtene ga noen tydelige signaler, ut over selve gjennomgangen, svarte Røisland at hun ikke kan huske at så skjedde.

Når det gjelder Grubbegata, forklarte Røisland at denne var et tema i den forstand at den inngikk i rapporteringen med oppdateringer om hva som ble gjort. Hun husker imidlertid ikke at det var spesielt fokus på Grubbegata, ut over ordinær statusoppdatering. I den grad Røisland fikk ny informasjon om utviklingen i reguleringsarbeidet i Oslo kommune, orienterte hun ved noen anledninger Nina Frisak om dette også utenfor rapporteringsmøtene. Røisland ble selv orientert om fremdriften i reguleringssaken direkte fra prosjektet v/Horst.

På spørsmål om Røisland selv gjorde noe for å få fremdrift i reguleringssaken, svarte hun at hun ikke gjorde noe i forhold til Oslo kommune.

På spørsmål om hun fikk innspill fra noen av dem som var statsråd i den aktuelle perioden, svarte hun at det varierte noe mellom statsråder, men at det generelle var at man måtte avveie spørsmålet om sikring opp mot publikumsservice, åpenhet og tilgjengelighet.

Røisland ble vist et håndskrevet notat kommisjonen har mottatt av FAD, som har overskriften «Kommentarer 200502222-Sikringsprosjektet-omtale tidligere presentert for Regjeringen» Røisland ble spurt om hvem som har gjort påtegninger på notatet. Røisland svarte at hun selv først har skrevet «t.o» som står for «til orientering», datert 18.10.2006. Deretter har statssekretæren mottatt dette og sendt det videre «til orientering» den 19.10.2006. Til slutt har statsråden (Grande Røys) skrevet at det særlig er delen med stengning av Grubbegata som er viktig at regjeringen er orientert om, - og eventuelt andre tiltak som fører til større avstand mellom folk og regjeringen.

Røisland opplyste på spørsmål at hun ikke deltok i et møte i 2005 med Byråd for byutvikling Agerbak-Jensen. Hun var orientert om en presentasjon for byutviklingskomiteen 01.10.07, men deltok ikke selv på møtet. Hun antar at det var en orientering om hvordan regjeringen ønsket å gjøre dette. Uten at hun er helt sikker mener hun, dersom det var deres møte, at det var Statsbygg og prosjektet v/Horst som møtte. Hvis det derimot var SMKs møte, så var det andre som møtte, uten at hun nå kan huske hvem.

Karin Moe Røisland, 200212

24. 4. 12
KTK

SMK var administrativt opptatt av å få fremdrift i forhold til Grubbegata og Akersgata. Hva de eventuelt drøftet med regjeringen eller statsministeren, vet ikke Røisland.

På spørsmål om Røisland var bekymret for at andre sperretiltak, eksempelvis i Akersgaten og utenfor UD, ikke var ferdigstilt, svarte hun at «det ville være feil å si at jeg var det». Hun så på dette som prosesser som måtte ta sin tid. Når ikke PST, POD, politiet eller andre alarmerte, tenkte Røisland at prosessene fikk ta den nødvendige tiden.

Når det gjelder arbeidet med sikring av vinduer, forklarte Røisland at det var for å unngå at vindu skulle knuses ved en eventuell eksplosjon. Prosjektet drev med nye tekniske undersøkelser rundt dette både innenlands og utenlands. De kom frem til en faglig konklusjon som Røisland ikke hadde grunnlag for å mene noe om. Man måtte følge gjeldende anskaffelsesregelverk, og ellers av økonomiske årsaker prøve å tilpasse arbeidet til annet vedlikeholdsarbeid som likevel skulle gjøres. Arbeidet hang videre sammen med at statsrådseksjonene skulle sikres med rømningsveier osv. Røisland hadde ikke tanker om at det var dårlig fremdrift i arbeidet.

Røisland ble muntlig orientert av intervjuer om at SMK hadde bedt POD om å gjøre en gjennomgang av arbeidet, men hun har ellers ikke mottatt informasjon eller sett dokumentasjon om gjennomgangen. Hun etterspurte heller ikke slik informasjon.

På spørsmål om det noen gang, i forbindelse med at planprosessen i Grubbegata tok lang tid, var snakk om å iverksette alternative tiltak, svarte Røisland at de sendte brev til Oslo-politet 7. november 2005 med anmodning om øyeblikkelige trafikkregulerende tiltak. Hun forklarte at prosjektet var svært opptatt av dette spørsmålet, så hun kan tenke seg at prosjektet (dvs. administrasjonsavdelingen og Statsbygg) nok gjerne hadde sett at det hadde blitt tatt noe politiske kontakter. Røisland selv tok spørsmålet opp med statsråden, uten at hun husker når det skjedde, men det ble ikke tatt noe politisk initiativ. Røisland oppfattet det som et ønske om at «demokratiet skulle gå sin gang – staten skal ikke blande seg inn i Oslo kommunes arbeid på dette området». Hun mener at det under dette lå en oppfatning av at hvis fagmyndighetene vurderte at dette hastet mer enn det Oslo kommune oppfattet at det hastet, så måtte fagmyndighetene reagere. Røisland bemerket at ikke lang tid i forveien hadde det gått ut brev til Oslo politidistrikt om å sette i verk noe. Røisland kan ikke huske at de fikk noen tilbakemelding på brevet. Hun husker heller ikke at hun etterspurte noen tilbakemelding. Hun informerte på sin side SMK om prosessen i Oslo kommune, og det er utfra det at hun «tror å vite» at SMK «foretok noen sonderinger på en eller annen måte».

På spørsmål om Røisland eller andre orienterte fagmyndighetene om fremdriften i reguleringsprosessen, svarte hun at Statsbygg var orientert, men at hun ikke vet hvorvidt PST eller politiet ble orientert.

Røisland ble spurt om hvordan hun «alt i alt» vurderer sitt og FADs arbeid i denne sammenheng. Hun svarte at hun, sett bort fra 22. juli og «etterpåkløkskapen», mener at det ble håndtert på «en alminnelig forsvarlig måte».

Røisland ble av intervjuer informert om at prosjektlederen overfor kommisjonen har gitt uttrykk for at han følte at han og prosjektet jobbet veldig alene. Røisland bekrefter at dette dels kan ha sammenheng med at hun i liten grad blandet seg inn i de faglige vurderingene. Hun mener at det også kan ha noe å gjøre med situasjonen i departementet de siste par årene. Den ekspedisjonssjefen som fulgte opp prosjektet fra starten av fikk permisjon for å arbeide i Brussel. Han er der nå på tredje året.

Karin Moe Røisland, 200212

24. 7. 12

KMK

Intervjuer viste til oversendelsesbrevet til POD-rapporten av mai 2010 fra Politidirektøren til JD, med kopi til SMK, hvor det blant annet står: «Direktoratet vil påpeke at flere av tiltakene under FADs ansvarsområde fortsatt ikke er gjennomført. Det har vært vanskelig å fremskaffe eksakte tidspunkter for ferdigstilling av en rekke viktige tiltak. Direktoratet anser dette som bekymringsfullt, da flere tiltak av vesentlig betydning for sikkerheten, ikke ennå er implementert. Hvilke tiltak det konkret dreier seg om, fremgår av sammendraget til rapporten». Røisland forklarte at hun aldri har sett brevet. Heller ikke har noen tatt det opp med henne. Hun betegner det som «rystende» dersom det sendes et slikt brev uten at noen tar det opp med- eller sender kopi til FAD.

På spørsmål om kontakt med Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), forklarte Røisland at hun selv ikke hadde kontakt med dem i forbindelse med dette prosjektet. Hun vet imidlertid at de som jobbet i prosjektet hadde kontakt med NSM, i alle fall i en tidlig fase.

Om hennes oppfatning av NSMs rolle i dette prosjektet, forklarte Røisland at hun ikke har oppfattet at de har hatt noen stor rolle.

På spørsmål om man hadde hatt anledning til å gjennomføre en statlig reguleringsplan, svarte Røisland at «man alltid har anledning til det, men det er veldig kontroversielt». Hun har selv vært med på det, blant annet i forbindelse med Gardermoen-utbyggingen. Røisland har aldri vært med på å diskutere det i dette prosjektet, og hun vet ikke om det har vært diskutert noe annet sted.

Det ble laget et eget prioriteringsdokument etter prosessene som foregikk mellom prosjektet, politiet, PST, JD og forsvaret. Dette var en førsteprioritering som Røisland aksepterte som en faglig fellesprioritering. «Så har jeg ikke nødvendigvis oppfattet at rapporteringen til SMK gir uttrykk for prioriteringer. Men samtidig er det ingen tvil om at de tiltakene som står øverst på disse rapporteringene er de som ble oppfattet som viktigst. Samtidig var det slik at de viktigste tingene var større ting, mens mange av de mindre sikkerhetstiltakene fortløpende ble utført parallelt med de større. De mindre tiltakene ble dermed ferdigstilt mye raskere enn de som kan oppfattes å være de viktigste. Det var omforent fra begynnelsen av at noen tiltak er enkle og kan gjøres raskt, mens noen er mer krevende, selv om de mer krevende kanskje er de viktigste», forklarte hun.

På spørsmål om nevnte prioriteringsdokument ble forelagt SMK, svarte hun at hun ikke husker det, men at hun tror det.

Røisland hadde medbrakt til intervjuet noen dokumenter som hun ga kommisjonen anledning til å gjennomgå. Ett av notatene handler om midlertidige sikringstiltak og tiltak ved forhøyet terrortrussel. På spørsmål om Røisland noen gang har opplevd at terrorberedskapen har vært høynet, svarte hun at hun har det. I slike situasjoner får de melding fra PST om at de vurderer at terrortrusselen er høyere enn normalt. Da har det gått på blant annet adgangskontroll i regjeringskvartalet. De får normalt ikke informasjon om hva som ligger til grunn for at terrortrusselen blir vurdert høyere.

Ny vaktsentral i regjeringsbygget

Karin Moe Røisland, 200212

24. 4. 12

Kin

Røisland forklarte at DSS satte i gang et forprosjekt for å utrede ny vaktsentral. Både fra DSS og fra etatsstyringsavdelingen i FAD har det flere ganger, i forbindelse med ordinær budsjettbehandling, blitt fremmet forslag om ny vaktsentral uten å nå opp i de politiske prioriteringene. Hun husker ikke sikkert om administrasjonsavdelingen har støttet eller ikke dette, men man har i alle fall ikke nådd igjennom i forhold til statsrådets endelige konklusjoner. På spørsmål om Røislands syn, svarer hun at hun ikke tror hun har hatt noe spesielt syn på det.

Hun husker ikke noen annen begrunnelse for at forslaget ble fremmet enn at man her, som i enhver organisasjon, ønsket mer moderne utstyr og bedre arbeidsforhold for å gjøre arbeidet bedre. Hun har selv besøkt vaktsentralen men kan ikke si at hun har noe eget forhold til forslaget. «*Det blir det generelle, at det er mange steder i en departementsorganisasjon og underliggende etater som ønsker å forbedre ting, og det går ikke alltid opp*». Hun vet ikke hvem som finansierte forprosjektet.

Røisland forklarer at det er en del av distriktspolitikken at statsråder har ønsket å dempe pengebruken i Oslo-området. «*De får ikke noen særlig politisk gevinst av å bruke penger i Oslo*».

Ny vaktsentral i Møllergata 17

Røisland husker bare løst om dette prosjektet. Det dukket opp omtrent samtidig med at R6 skulle bygges, og R6 er ett av de prosjektene hun har vært veldig opptatt av å få gjennomført.

Røisland ble informert om at intervjuer har forståelsen av at det i 2009 ble bevilget penger til vaktsentral i Møllergata 17, men at det bare var de 8 millionene som Statsbygg trengte for å bygge bygget, mens de 4,5 millionene som DSS trengte for teknisk utstyr, ikke ble bevilget. Røisland bemerket at hun ikke kjenner noe til det. Hun sa at det har vært mange diskusjoner hvor DSS har hatt en tendens til å be om penger til, og gjerne litt for sent i forhold til budsjettprosessene. Hun sa; «*Vi har brukt mye tid på å få DSS til å ha et bedre plan og økonomisystem og tilpasse seg bedre milepælene i budsjettprosessene, og til å se også på hva de kan gjøre innenfor egne midler*».

Serverne i høyblokka

Røisland har ikke vært borti diskusjoner om sikring av servere mot bombeeksplosjoner. Hun er ikke kjent med diskusjoner om alternative lokasjoner el. Imidlertid var hun involvert i slike spørsmål knyttet til R6.

Sikkerhetskultur

I rapporten fra 2004 om regjeringens sikkerhet, anbefales en del administrative tiltak og arbeid med sikkerhetskultur. På spørsmål om Røislands refleksjoner rundt dette, og om det ble gjort noe med sikkerhetskulturen i departementfelleskapet, svarte hun at sikkerhetskultur ble satt mer på dagsordenen i 2009-2010 enn da nevnte rapport kom. Inntil da var det for de fleste departementenes vedkommende ikke noen klart definert sikkerhetskultur, og de fleste var bare løselig orientert om rapporten. Dep. rådene fikk en del informasjon, men trolig ikke tilstrekkelig til at helheten i det ble godt kjent.

27.7.12
KMR

«Dep. rådene er seg jo veldig bevisst sikkerhet i departementene, men det igjen er jo en prioriteringssak sammen med andre prioriteringssaker. De store diskusjonene kom etter at DSS ble etablert og 13 departementer gikk over på felles plattform. Vi begynte å få rapporter om at det var mangler i sikkerhetssystemer, Riksrevisjonen reagerte, vi engasjerte NSM til å gå inn, det kom en varslings sak. Da ble det mye diskusjon departementene imellom og departementsrådene imellom om sikkerhetskultur». Fokus var imidlertid særlig rettet mot IT-sikkerhet og dokumentsikkerhet.

På spørsmål om Røislands kjennskap til omstendighetene bak et oppslag i Aftenposten i desember 2011, om en gjenstand i Grubbegata 9. juni 2010 som «kunne ha vært en bombe», svarte hun at det er noe hun ikke har hørt om. Intervjuer siterte utdrag fra avisoppslaget: «*Tidlig om morgenen 9. juni 2010 oppdaget vaktene en gjenstand som kunne være bombe i Grubbegata. Interne e-poster som Aftenposten har tilgang til viser store svakheter i rutinene til Fornyings og administrasjonsminister Rigmor Aaserud, som har overordnet ansvar for sikkerheten til de ansatte i regjeringskvartalet. Flere ansatte og besøkende ble ikke evakuert. En rekke innganger ble ikke stengt. Ansatte gikk rett inn i det evakuerte bygget, selv om man fryktet at en bombe kunne eksplodere. Sikkerhetslederne til de ulike statsrådene fikk ikke vite om hendelsen*».

«Hvis det er riktig, så virker det jo som en glipp», sa Røisland. På spørsmål om det var rutiner for oppfølging av slike hendelser, svarte hun at DSS har rutiner på oppfølging og rapportering. Hun ble ikke orientert om hendelsen, og kjenner derfor ikke saken konkret. På spørsmål om hvordan Røisland forholdt seg til DSS i forhold til spørsmål om sikkerhetskultur, svarte hun at hun dette gikk via etatstyringslinjen. DSS har en egen sikkerhetsavdeling.

På spørsmål om det ville ha vært unaturlig for Røisland som departementsråd med jevne mellomrom å be om status på sikkerhetstilstanden, svarte hun at dette ivaretas i etatstyringslinjen og i ledersamtaler. Hun mener det har å gjøre med at DSS styres av flere når det gjelder sikkerhet. Både SMK og PST har direkte kontakt med DSS, og mye av sikkerhetskommunikasjonen til DSS har derfor ikke gått i linja til FAD. Kommunikasjonen har også til dels vært unntatt offentlighet, og etatsstyrerne har ikke kjent til den. Røisland vet at forhenværende direktør for DSS, Ivar Gammelmo, i perioder oppfattet det som noe problematisk at det var flere som ga styringssignaler angående sikkerhet.

Intervjuer viste til at regjeringen i 2006 fattet beslutning om at FAD skulle ha ansvar for sikkerheten. På spørsmål om regjeringen noen gang har etterspurt status på arbeidet med sikkerhetskultur eller sikringstiltak, svarte hun at de ikke har det. Sikkerhetslederforumet og møtet med departementsrådene ble oppfattet til å ivareta sikkerhetskulturspørsmål.

Erfaringspunkter og lærdommer med tanke på fremtiden

Røisland mener det er noe knyttet til ansvarsforhold som kan tydeliggjøres. Det er ingen tvil om at FAD, på grunn av Statsbygg og DSS, har en meget viktig rolle når det gjelder sikkerhet. FAD har imidlertid ingen formalisert kontakt med sikkerhetsmyndighetene. Det som måtte foreligge av trusselvurderinger o.l. i NSM, PST, POD, Forsvaret eller JD, tilflyter ikke FAD på en naturlig måte. Sikkerhetsvurderingene foretas dermed av helt andre enn FAD, og FAD vil alltid være avhengig av å motta slik informasjon for å kunne tilpasse driften til det.

24. 4. 12
KMK

Røislands syn er at FAD bør begrense sin rolle i forhold til å gjennomføre ting, fordi de har de nevnte underliggende etater. De faktiske vurderingene av sikkerhet og sikkerhetsbehov må foretas av fagmyndighetene, som har en helt annen kompetanse på området.

Røisland

bemerket under gjennomlesning at hun her hadde blandet to regjeringsnotater. Hun ønsket derfor avsnittet slettet, idet det var feil.

Intervjuer informerte Røisland om at Horst til kommisjonen sa at han ikke forankret prioriteringslisten oppover. Røisland bemerket at hun er ganske sikker på at hun har sett listen. «Men at det har vært mye kontakt mellom sikkerhetsprosjektet, PST, POD, Forsvaret og JD, hvor ikke alt har gått oppover i vårt system, det er jeg ikke i tvil om», sa Røisland i denne sammenheng.

De siste par årene av prosjektet var det noe mer kaotisk enn tidligere. Det hadde å gjøre med flere ting, blant annet at den ekspedisjonssjefen som hadde den nærmeste oppfølgingen dro til Brussel, og så kom IT-skandaleprosjektet, som tok en stor grad av politisk og Røislands tid. Hun brukte mye tid i slutten av 2009 og i 2010 på å etterlyse oppfølging av sikkerhetsprosjektet, fordi hun følte at «det hang litt». Det var også en siste bit at dette med sikkerhetsprosjektet som gjaldt alternativ lokaler, som det tok litt lang tid å få fram.

Intervjuer viste til at Horst til kommisjonen har sagt at prosjektet først kom godt i gang i 2008. Røislands kommentar er at dette ikke stemmer. Hun la til at det kommer an på hva Horst mener med å «komme godt i gang». Røisland definerer dette fra sitt ståsted i forhold til om bemanning, penger, organisasjon og samarbeidsfora var på plass. Dette var på plass i 2004-2005. Hun kan imidlertid tenke seg at Horst må ha vurdert dette ut fra andre dimensjoner.

Avslutning

På spørsmål om det er noen Røisland vil foreslå at kommisjonen intervjuer om de ovennevnte temaer, svarte hun at hun tror tidligere direktør for DSS, Ivar Gammemo, kan gi nyttig informasjon, siden han nok følte at mange skulle «styre» han på dette området. Hun nevnte også John Engstrøm, som var Horsts overordnede og som jobbet mye med prosjektet fram til han dro til Brussel i 2008/2009.

På spørsmål avslutningsvis om hva Røisland syntes om selve gjennomføringen av intervjuet, svarte hun at hun syntes det hadde vært helt greit.

Intervjuet ble avsluttet kl. 1215.

24. 4. 12
KMK

Tilleggsspørsmål stilt Karin Moe Røisland tirsdag 24.04.2012

Intervjuer: Alexandra Bech Gjørsv, 22. juli-kommisjonen og Ida Skirstad Pollen sekretariatet.

Andre til stede: Espen Erdal, PwC

Intervjuet startet kl 15.40

Intervjuer viste til notat av 2. november 2004, fra administrasjonsavdelingen i FAD til statsråden via departementsråden, s. 4, pkt. 5.2. Her foreslås opprettet en arbeidsgruppe for gjennomføring av prosjektet. I gruppen foreslås at JD, POD, Ft og Statsbygg inngår. Videre står det i parentes at man er usikre på om SMK bør delta i arbeidsgruppen eller kun være et rapporterende ledd mellom MOD og Regjeringens sikkerhetsutvalg.

På spørsmål om hva som ligger i at SMK skulle være et rapporterende ledd, svarte Røisland at FAD hadde ansvar for å gjennomføre de fysiske tingene. FAD rapporterte til SMK på gjennomføringen av tiltakene FAD var ansvarlig for. SMK ønsket i den forbindelse rapporteringsmøter. Hva SMK gjorde videre hadde ikke FAD så mye med. Dette er litt av SMK sin rolle. De vil ofte ikke ha en formell rolle, men de styrer likevel. En form for «underhånden styring» som kan være litt vanskelig.

På spørsmål om hvordan rollefordelingen bør være, svarte Røisland at hun i sin tid var litt tilhenger av Willoch-utvalgets forslag med et eget beredskapsdepartement. I dag er det JD som er sikkerhetsdepartementet. Dette er fornuftig. Under JD ligger sikkerhetsetatene, og kontakten mellom JD og FD er god. Hun tenker imidlertid ikke at JD skal ha ansvar for Statsbygg og DSS, men de øvrige sider av beredskapen.

Røisland sa at hun tror at også JD har følt at det er en litt vanskelig rollefordeling med SMK. SMK er veldig opptatt av disse spørsmålene, noe hun absolutt har forståelse for.

Intervjuer viste til et møte SMK innkalte til i april 2008, og hvor JD, POD, og FAD deltok. Intervjuer spurte om JD og SMK sitt ansvar i sikringsprosjektet ble diskutert på dette møtet. Røisland kunne ikke huske dette, men det kan de godt ha gjort. Hun viste til noen notater hun har gjort på innkallingen hvor det blant annet står: «Ingelin har nevnt Grubbegata». «Trygghetssamtaler», «SMK var innom som bruker av høyblokka og VIP innganger», «Forankring i denne regjeringen», «JD samordningsrolle» m.m. Dette kan i følge Røisland tyde på at man var innom JD sin rolle og ansvar, men hun presiserte at hun husket det ikke.

Hun sa videre at det etter dette møtet, ikke var noen oppfatning i FAD om at de skulle rapportere til JD i stede for til SMK. Det var imidlertid en del andre sikkerhetsspørsmål hvor FAD hadde nær dialog med JD, f.eks. It-sikkerhet, Her igjen ble det drøftet hvem som egentlig hadde ansvaret. Røisland forklarte at hun her tok initiativ til møter med JD og FD, og at de brukte NSM til å få på plass gradert nett, og It-sikkerhet generelt.

Karin Moe Røisland, 200212

15

24. 4. 12

Ki-K

Intervjuer viste til regjeringsnotat fra 28. mars 2006, hvor «FAD får tildelt en rolle for koordinering og styring av felles tryggingsarbeid.». Intervjuer stilte spørsmål ved om FAD som har noen mulighet for å instruerer de øvrige departementer i sikringsarbeid? Røisland svarte at det har de formelt ikke. På spørsmål om hun tenker dette er problematisk, svarte Røisland at dette er den evig tilbakevendende problematikken, nemlig at alle departementer har sitt konstitusjonelle ansvar for hver minste lille ting. Hun presiserte imidlertid at det etter hvert er blitt en positiv utvikling, og at det over tid er blitt mye større forståelse for at det er behov for koordinering og fellesstyring.

Intervjuer viste til forrige samtale med Røisland, hvor Røisland sa at statsråden i FAD ikke var kjent med det nevnte R-notatet. Røisland forklarte at dette ikke er riktig, og at hun da blandet dette med et annet notat. For FAD var det bra og få dette på plass. Det ville gi større gjennomslagskraft.

Intervjuer sa at Henning Henriksen i oppstarten av sikringsprosjektet hadde uttrykt bekymring for FAD sin gjennomføringsevne. På spørsmål om Røisland har forståelse for dette svarte hun at prosjektet var litt komplisert, da det involverte mange. Hun følte seg imidlertid trygg på at Horst absolutt var kompetent. Hun skjønner likevel at SMK ønsket å følge opp.

Intervjuer forklarte at SMK har sagt at de mente det var statsråden i FAD som eventuelt måtte øve press på Oslo kommune. På spørsmål om Røisland sin kommentar til dette, svarte hun at Statsbygg og prosjektet fulgte reguleringsprosessen. Statsbygg «dyttet på» overfor kommunen, og FAD så ikke situasjon slik at det var naturlig å ta politisk kontakt, utover hva Statsbygg og prosjektet gjorde.

Intervjuer viste til at SMK la vekt på sterk lederforankring, og reiste spørsmål ved om FAD vurderte å sørge for lederforankring også i kommunen og i Statsbygg. Røisland forklarte at det var uformell kontakt med kommunen. Statsbygg hadde administrativ kontakt, og Horst hadde kontakt med Agerbakk-Jensen. Dersom hun som departementsråd skulle ta kontakt måtte det være et politisk ønske om at hun skulle gjøre dette.

Intervjuer viste til at både Lae og Stang gjorde en del når man fikk en redegjørelse av risikoen. På spørsmål om man kunne forsøkt å påvirke kommunen tidligere, svarte Røisland at det kunne man nok, men at hun som nevnt da måtte ha fått et ønske fra politisk ledelse om dette.

Intervjuer viste til at da byrådet i Oslo gikk i mot stenging så skrev Grande Røis til Statsministeren, og ba om å få presenterer problemstillingen for underutvalget. Røisland husker ikke dette spesielt, men antar at det var prosjektet som hadde tatt dette opp, og at dette hadde vært en diskusjon i FAD, med forslag om å ta dette opp i regjeringen.

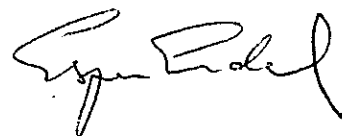
Intervjuer viste til at det tok ca. 9 måneder fra igangsettelsestillatelse for stenging av Grubbegata var på plass, og til hendelsen 22. juli. Videre ble det vist til at Horst overfor kommisjonen har sagt at det ikke er noen hjemmel, eller tradisjon i Statsbygg, for å sette i gang et prosjekt før man har igangsettelsestillatelse. Røisland ble spurt om hennes betraktninger rundt dette. Hun sa at dette nok er riktig. Hun sa videre at Statsbygg nok har fulgt vanlig prosedyre i denne saken. Hun ble imidlertid aldri forelagt dette som en problemstilling, og tenkte heller ikke på det.

Intervjuet ble avsluttet kl.16.10

Gjennomlest og akseptert som et dekkende referat.

Sign intervjuobjekt

Sign referent

Tilleggsspørsmål Karin Moe Røisland,

Den 5. juli 2012, ble Karin Moe Røisland oppringt av sekretariatet for 22. juli kommisjonen v/Ida Skirstad Pollen for noen korte tilleggsspørsmål.

Hun ble fortalt at kommisjonen gjennom sine undersøkelser har ett par tilleggsspørsmål som man ønsker å få Moe Røisland sitt syn på. Det var enighet om at dette kunne gjøres pr telefon, og at det skulle skrives et kort referat som Moe Røisland skulle få lese gjennom og eventuelt korrigere.

Det ble opplyst at kommisjonen, gjennom forklaringen med Statsbygg, har fått opplyst at det var et møte mellom henne og administrerende direktør i Statsbygg i forbindelse med at Statsbygg fikk tildelt oppdraget med å implementere tiltakene i sikkerhetsprosjektet.

Røisland kunne bekrefte at det hadde funnet sted et slikt møte, og forklarte at i tillegg til administrerende direktør i Statsbygg, Øyvind Christoffersen, deltok tidligere direktør i DSS, Ivar Gammelmo og prosjektleder Fredrik Chrstian Horst.

På spørsmål om hun husker hva som ble sagt på møtet, forklarte Røisland at hun i dag ikke husker så mye fra møtet. Hun husket at de var tidlig i prosessen, og at det på dette tidspunkt var meningen at det skulle etableres en styringsgruppe. Noe de senere frafalt.

På spørsmål om det på møtet ble gitt beskjed om at få i Statsbygg skulle kjenne til prosjektet, sa Moe Røisland at dette stemte, og at dette var i tråd med den beskjeden de hadde fått fra SMK om at opplysninger om prosjektet skulle deles etter "need to know" prinsippet. På spørsmål om det ble gitt beskjed om at prosjektet skulle styres direkte fra FAD forklarte Røisland, at det var naturlig at gjennomføringen skjedde i tett kontakt og dialog med FAD.

På spørsmål om hun kunne huske at det ble sagt at ledelsen i Statsbygg skulle holde en "lav profil", svarte hun at hun ikke kunne huske dette, og at det ikke var hennes mening at prosjektet skulle gå utenom administrerende direktør i Statsbygg.

Ida Skirstad Pollen

5. juli 2012